

Екі айнымалысы бар теңдеулер, теңсіздіктер және олардың жүйелері

Пән мұғалімі: Айтуғанова А.Қ

Аты-жөні:

Күні:

I нұсқа

1. Теңдеулер жүйесін шешіңіздер:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 = 74 \\ x - y = 2 \end{cases} \quad [4]$$

2. Тік бұрышты үшбұрыштың гипотенузасы 13 см, ал катеттерінің қосындысы 17 см. Осы үшбұрыштың ауданын табыңдар. [4]

3. Координаталары теңсіздік шешімі болатын нүктелер жиынын координаталар жазықтығында көрсетіңіздер:

$$(x - 2)^2 + (y - 3)^2 \leq 4 \quad [3]$$

4. Теңсіздіктер жүйесінің шешімін координаталық жазықтықта кескіндеңіздер: $\begin{cases} y > 2x^2 + 1 \\ y < -2x^2 + 4 \end{cases}$
[5]

II нұсқа

1. Теңдеулер жүйесін шешіңіздер:

$$\begin{cases} x^2 + 4y^2 = 34 \\ x + y = 7 \end{cases} \quad [4]$$

2. Тік бұрышты үшбұрыштың гипотенузасы 10см, ал катеттерінің қосындысы 14 см. Осы үшбұрыштың ауданын табыңдар. [4]

3. Координаталары теңсіздік шешімі болатын нүктелер жиынын координаталар жазықтығында көрсетіңіздер:

$$(x + 1)^2 + (y - 2)^2 \leq 4 \quad [3]$$

4. Теңсіздіктер жүйесінің шешімін координаталық жазықтықта кескіндеңіздер:

$$\begin{cases} y < -x^2 + 3 \\ y > x^2 - 2 \end{cases} \quad [3]$$

Бағалау критерийлері	Тапсырма №	Дескриптор	Балл
		Білім алушы	
Есеп шарты бойынша математикалық моделін құрып екі айнымалысы бар сызықтық емес теңдеулер жүйесін шеше алады	1	сызықтық теңдеудегі бір айнымалыны екінші айнымалы арқылы өрнектейді	1
		бір айнымалысы бар теңдеуді жазады	1
		квадрат теңдеуді шешеді	1
		екінші айнымалының мәндерін табады, жауабын жазады	1
	2	есептің шарты бойынша белгісіздерді анықтайды	1
		есептің шарты бойынша теңдеулер жүйесін құрады	1
		теңдеулер жүйесін шешеді	1
		есептің шартына байланысты жауабын жазады	1
Екі айнымалысы бар теңсіздіктерді шеше алады	3	теңсіздікке сәйкес функцияның графигін салады	1
		теңсіздіктің шешімін тексеріп, жазады	1
		теңсіздіктің шешімі болатын бөлікті штрихтап көрсетеді	1
Екі айнымалысы бар сызықтық емес теңсіздіктер жүйесін шеше алады	4	жүйедегі І-ші теңсіздікке сәйкес функция графигін салады	1
		теңсіздіктің шешімін штрихтап көрсетеді	1
		екі теңсіздіктің ортақ шешімін көрсетеді	
Жалпы балл:			14

**«Комбинаторика және жиындар теориясының элементтері»
бөлім бойынша жиынтық бағалау**

Тақырып	Жиындар теориясының элементтері Комбинаториканың негізгі ережелері Қайталанбайтын терулер, орналастырулар және алмастырулар Ньютон биномы формуласы
сыту мақсаты	9.4.1.1 жиындарға амалдар қолдану арқылы, сонымен қатар $ A \cup B = A + B - A \cap B $ формуласын қолданып есептер шығарады; 9.1.1.1 «санның факториалы» анықтамасын біледі және құрамында факториалы бар өрнектердің мәндерін табады 9.2.1.1 Ньютон биномы формуласын және оның коэффициенттерінің қасиеттерін біледі 1.1.2 $(a+b)^n$ биномдық жіктелуін табады, мұндағы n - натурал сан 1.2.1 комбинаториканың негізгі ережелерін біледі (қосу және көбейту ережелері) және қолданады 1.2.2 қайталанбайтын терулер, орналастырулар және алмастырулар санын есептеу үшін комбинаторика формулаларын біледі; 1.2.3 қайталанбайтын терулер, орналастырулар және алмастыруларды қолданып комбинаторика есептерін шығарады
Бағалау критерийі	<i>Оқушы</i> • Құрамында факториалы бар өрнектерді ықшамдайды • Ньютон биномы формуласын қолданып, биномды қосылғыштарға жіктейді • Комбинаториканың ережелері мен формулаларын қолданып, есептерді шешеді • Жиындар теориясына қатысты есептерді шешеді
Ойлау дағдыларының деңгейлері	Қолдану Жоғары деңгей дағдылары
Орындау уақыты	30 минут

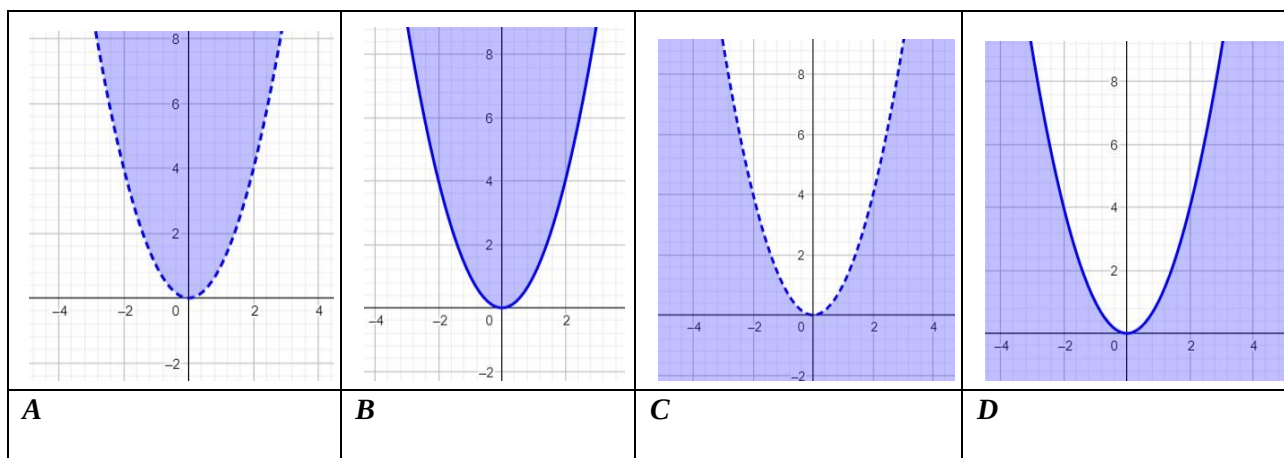
Тапсырмалар

1 нұсқа

1. Өрнекті ықшамда: $\frac{16!}{14!}$. [1]
2. Математика мұғалімі 9 сынып оқушылары арасында "Математиканың қай пәнді сіз жақсы көресіз?" деген сұраққа сауалнама жүргізді. 30 оқушы математиканы, 42 оқушы химияны, 28 оқушы физиканы жақсы көретінін атап өтті. 5 оқушы математика мен химияны, 10 оқушы химияны мен физиканы, 8 оқушы математика мен физиканы таңдады. Сонымен қатар 3 оқушы үш бөлімді де жақсы көретіні, ал үш бөлімді де жақсы көрмейтін бірде-бір оқушы жоқ екендігі анықталды. Мұғалімнің сауалнамасына қанша оқушы қатысты? [4]
3. а) Биномдық жіктеуді орындаңыз: $(1 - 2x)^6$. [2]
 б) Биномдық жіктелудің бесінші мүшесін табыңыз: $(2+3x)^8$ [2]
4. Компанияға 3 (үш) IT-маманы және 2 (екі) менеджер қажет. Осы компанияға сынақтан өтуге 12 (он екі) IT-маман және 10 (он) менеджер келді. Бос орындарға команда құрудың қанша мүмкін тәсілі бар? [3]
5. Сахнада 3 ұл мен 5 қыз өнер көрсетеді.
 а) Қойылым көрсету үшін оларды бір қатарға қоюдың қанша тәсілі бар? [1]
 б) Айнель мен Алдияр бірге тұрмауды орындау үшін орнатудың қанша тәсілі бар? [3]

Тапсырма үлгілері және балл қою кестесі 1-тоқсанға арналған жиынтық бағалаудың тапсырмалары

1. $y > x^2$ теңсіздігін бейнелейтін графикті таңдаңыз.

[1]

$\frac{5+0}{4!} !$ 2. өрнегінің мәнін табыңыз.

[2]

3. Биномдық жіктелудің алғашқы үш мүшесін жазыңыз: $(1 + 3x)^4$.

[2]

4. $x^2 + y^2 \leq 4$ теңсіздіктер жүйесін қанағаттандыратындай жиынды координаттар жазықтығында бейнелеп көрсетіңіз.

[2]

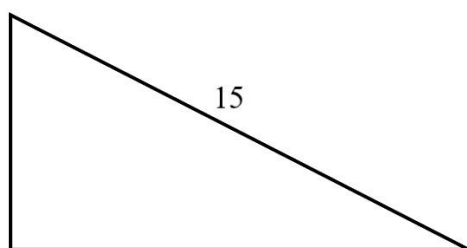
$$\frac{x}{-} + \frac{y}{-} = \frac{13}{-}$$

- 5: $\begin{cases} y < x \\ x + y = 5 \end{cases}$ 6 теңдеулер жүйесін шешіңіз.

$$x + y = 5$$

[3]

6. Есепті теңдеулер жүйесін құру арқылы шығарыңыз.

Тік бұрышты үшбұрыштың гипотенузасы 15 см, ал периметрі 36 см. Үшбұрыштың катеттерінің ұзындығын табыңыз.

[4]

7. Арсен анасының туған күніне 9 гүлден тұратын гүл шоғын сыйламақшы. Дүкенде 5 раушан, 7 лалагүл және 6 қалампыр бар екен. Арсеннің гүлдің әр түрінен үш-үштен таңдауының қанша әдісі бар?

[3]

8. Асханада тамақтың 3 позициясы бар: көже 3 түрлі, салат 4 түрлі, тоқбасар 2 түрлі.

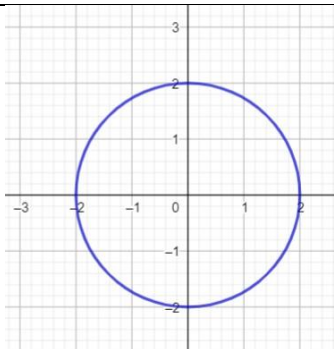
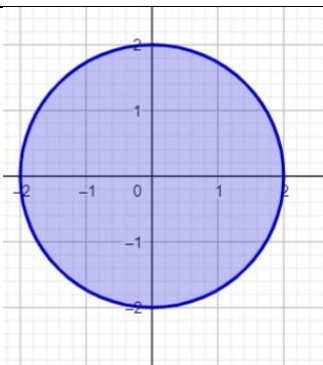
а) Арман тамақтың әр позициясынан біреуден алып, қанша түрлі түскі ас іше алады?

[1]

б) Арманның ақшасы екі ғана позициядан тұратын түскі асқа жетсе, ол қанша түрлі түскі ас іше алады?

[2]

Балл қою кестесі

№	Жауап	Балл	Қосымша ақпарат
1	A	1	
2	$0! = 1$ немесе $4! = 24$	1	
	14 немесе 0,25	1	
3	$1 + 12x + 54x^2$	2	екі мүшесі дұрыс болса 1 балл, үш мүшесі дұрыс болса 2 балл
4		1	
		1	
5	$= a, \frac{y}{x} = \frac{1}{a}, a + \frac{1}{a} = \frac{13}{6} x$	1	Альтернативті шешу әдісі қабылданады
	$6a^2 - 13a + 6 = 0, a = \frac{2}{3}$ немесе $\frac{3}{2}$	1	
	(2; 3), (3; 2)	1	
6	$\begin{cases} x + y + 15 = 36 \\ x^2 + y^2 = 15^2 \end{cases} \quad \begin{cases} x + y = 21 \\ x^2 + y^2 = 225 \end{cases} \quad \begin{cases} x, x, \\ x, \end{cases}$	1	Теңдеулер жүйесінің кез-келген дұрыс нұсқасы қабылданады
	$x = 21 - y$ немесе $y = 21 - x$	1	
	$2x^2 - 42x + 216 = 0$ немесе $x^2 - 21x + 108 = 0$	1	у-ке қатысты дұрыс теңдеу қабылданады
	(9; 12) немесе (12; 9)	1	
7	$C_{35}C_{37}C_{36}$	1	
	$\frac{5!}{2!3!} \cdot \frac{7!}{3!4!} \cdot \frac{6!}{3!3!}$	1	
	7000	1	
8a	$3 \cdot 4 \cdot 2 = 24$	1	
8b	$3 \cdot 4 = 12$ немесе $3 \cdot 2 = 6$ немесе $4 \cdot 2 = 8$	1	
	$12 + 6 + 8 = 26$	1	
Барлығы		20	

Сор-1 Алгебра 9 класс

$$3) \begin{cases} x^2 - y^2 = 32, \\ x - y = 4. \end{cases} \quad 3 \text{ балла} \quad 7) \begin{cases} x + y = 7, \\ (x^2 - y^2)(x - y) = 175. \end{cases} \quad 3\text{-балла}$$

1. Изобразить решение системы неравенств на координатной плоскости: $\begin{cases} y \leq -x^2 + 4 \\ y - x \geq -2 \end{cases}$	2. Найдите любые три точки, удовлетворяющие решению системы неравенств $\begin{cases} x < 4y \\ x^2 + y^2 \geq 16 \end{cases}$
4-балла	4-балла

$$\begin{cases} x - y^2 < 2 \\ x^2 + 2x^2 - y > -1 \end{cases} \quad \begin{cases} x + y < 2 \\ x^2 - 2x^2 - y > -1 \end{cases} \quad 3\text{-балла}$$

1. Расстояние между двумя пристанями 60 км. Теплоход проходит это расстояние по течению и против течения за 5,5 ч. Найдите скорость теплохода в стоячей воде и скорость течения, если одна из них больше другой на 20 км/ч.

Ответ: 22 и 2 км/ч.

2. Расстояние в 360 км легковой автомобиль прошел на 2 ч быстрее, чем грузовой. Если скорость каждого автомобиля увеличить на 30 км/ч, то грузовой затратит на весь путь на 1 ч больше, чем легковой. Найдите скорость третьей машины.

Ответ: 90 и 60 км/ч.

3 баллов

Сор-2, Алгебра 1-четверть

1.

Число слагаемых в разложении бинома Ньютона $(a + b)^k$ равно:

а) k ;   б) $k + 1$;   в) $2k$;   г) $k - 1$.

3 балла

Члены с наибольшими биномиальными коэффициентами в разложении бинома Ньютона $(a + b)^{203}$ имеют номера:

а) 100;   б) 101, 100;   в) 99, 100;   г) 101, 102.

2.

3 балла

3. В семье 6 человек, а за столом в кухне 6 стульев. Было решено каждый вечер перед ужином рассаживаться на эти 6 стульев по-новому. Сколько дней члены семьи смогут делать это без повторений? 4-балла

4. Сколькими способами 4 вора могут по одному разбежаться на все 4 стороны?

4-балла

Соч

9 класс 1 четверть

1. Задача 1: «Турист запланировал взять с собой в поездку 8 футболок, при этом всего у него их насчитывается 12. Сколькими способами он может сделать выбор?»

4 -балла

2. Задача 2: «В чемпионате принимали участие 8 команд. Каждая команда сыграла с каждой только один раз. Сколько всего было игр?»

3-балла

3.Изобразите на координатной плоскости множество точек, задаваемое неравенством $ax + by > c$, если:

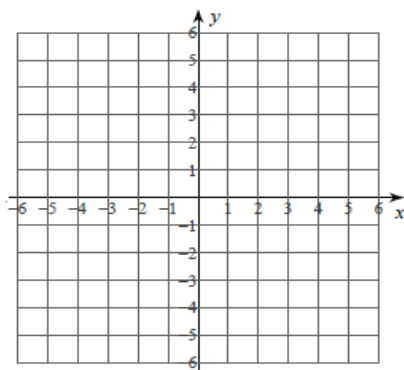
a) $a = 0, b = 1, c = 3;$

b) $a = 1, b = 0, c = 3.$

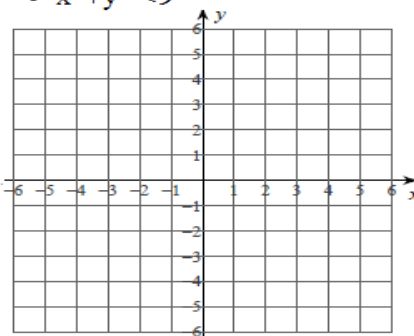
4-балла

4.Изобразите на координатной плоскости множество решений неравенства:

1) $y \geq -3x + 4$

• $x^2 + y^2 < 9$

4-балла

5.

3.69. Решите систему уравнений способом сложения:

a) $\begin{cases} x^2 - y = 0, \\ 2x + y = 15; \end{cases}$ б) $\begin{cases} x^2 - y = 18, \\ x^2 + y = -16; \end{cases}$

5 баллов